

Exemplar für Prüfer/innen

Kompenzacijski izpit k standardiziranemu
kompetenčno usmerjenemu pisnemu
zrelostnemu izpitu / zrelostnemu in diplomskemu izpitu

Maj/Junij 2023

Slovenščina

Kompenzacijski izpit 1
Podatki za **spraševalke/spraševalce**

Napotki h kompenzacijskemu izpitu za spraševalke/spraševalce

Spoštovana spraševalka, spoštovani spraševalec!

Kompenzacijski izpit vsebuje nalogo, ki je razdeljena na več delovnih nalog. Vse delovne naloge je v izpitnem pogovoru treba obdelati na osnovi priloženega besedila/priloženih besedil; naloge upoštevajo zahtevnostni področji *Reprodukcija, reorganizacija in prenos* in *Refleksija in reševanje problema*. Pri zadnji delovni nalogi gre za monološko govorno nalogo, ki jo mora kandidatka/kandidat opraviti samostojno, ne v dialogu. Izpit lahko traja največ 25 minut. Priporočamo, da se držite predlaganega izpitnega časa za posamezno delovno nalogo, tako bo za vsako od nalog na voljo dovolj časa, hkrati pa boste poskrbeli, da se ne bo prekoračilo najdaljše dovoljeno trajanje izpita.

Po dani nalogi in priloženem besedilu/priloženih besedilih je v nadaljevanju pripravljen tudi komentar k nalogi, ki naj vam pomaga pri ocenjevanju kompenzacijskega izpita. Poleg tega sta kompenzacijskemu izpitu priložena tudi ustrezni ocenjevalni seznam in navodilo za popravo in ocenjevanje. Oba je obvezno treba uporabiti.

Upoštevajte tudi to, da so v komentarju oblikovane možne ubeseditve dane delovne naloge – s težiščem na vsebinski dimenziji. Kandidatka/kandidat more – glede na delovno nalogo – delovne naloge prav dobro opraviti tudi, če ne vključi vseh v komentarju navedenih vsebinskih točk, navede pa druge vsebinsko pomembne vidike ali se odloči za drugačno interpretacijsko pot.

Pripravljalni čas obsega najmanj 30 minut, izpitni čas največ 25 minut.

Kandidatka/kandidat lahko uporablja kot pripomoček slovar.

Ustni kompenzacijski izpit je ocenjen s pozitivno oceno, če so zahteve na bistvenih področjih pretežno izpolnjene.

Pri skupni oceni se upoštevajo tako odgovori pri kompenzacijskem izpitu kakor tudi rezultat klavzurne naloge. O skupni oceni odloča izpitna komisija.

Tema: Metoda pospravljanja

Situacija: Na vaši šoli pripravljajo delavnice, ki so namenjene novim trendom v družbi. Sodelujete z govorom o trendu in vplivu influencerk in influencerjev ter spletnega reklamiranja s temo o pospravljanju, ki jo med drugim na spletnih kanalih širi japonska gurujka Marie Kondo.

Preberite besedilo Petre Vadas *Posebna metoda pospravljanja, ki je obnorela svet*, ki je bilo objavljeno 4. februarja 2019 na spletnem portalu dnevnika *Delo* (priloga 1).

Nato **obdelajte** naslednje delovne naloge:

Delovne naloge		Zahtevnostna področja
1.	Povzemite glavne misli iz besedila <i>Posebna metoda pospravljanja, ki je obnorela svet</i> .	Zahtevnostno področje 1 <i>Reprodukcija, reorganizacija in prenos</i> Trajanje izpita: približno 3 minute
2.	Opišite metodo konmari, s katero je postala znana Japonka Marie Kondo.	Zahtevnostno področje 1 <i>Reprodukcija, reorganizacija in prenos</i> Trajanje izpita: približno 3 minute
3.	Analizirajte besedilo glede na jezikovne posebnosti (tujke), zgradbo članka in namen avtorice.	Zahtevnostno področje 1 <i>Reprodukcija, reorganizacija in prenos</i> Trajanje izpita: približno 5 minut
4.	Na delavnici začnite svoj govor. Predstavite metodo pospravljanja po Marie Kondo in upoštevajte naslednje točke: – Predstavite posebno metodo pospravljanja. – Ocenite, ali so predlogi smiselni ali ne in ali imajo tudi negativne učinke. – Komentirajte, ali bi bila metoda uresničljiva za vas. – Predlagajte metodo pospravljanja glede na svoje izkušnje in pozivajte poslušalstvo, da se sooči s to temo.	Zahtevnostni področji 1 in 2 <i>Reprodukcija, reorganizacija in prenos; Refleksija in reševanje problema</i> Trajanje izpita: največ 5 minut (najmanj 3 minute)

Priloga 1

Posebna metoda pospravljanja, ki je obnorela svet

Če nas posamezna stvar ne navda z radostjo, jo preprosto zavržemo.

Petra Vadas

[...] Mati dveh otrok, ki je ljubezen do urejanja in razvrščanja začutila v rani mladosti, je pospravljanje dvignila na novo raven. V mednarodni knjižni uspešnici s podrobnimi navodili svetuje, kako lahko v urejenem stanovanju zaživimo novo življenje ter privzamemo nov pogled na svet. *Metoda konmari*, ki jo Marie Kondo trži kot blagovno znamko, v osnovi poudarja dvojje: odstranjevanje tistega, česar ne potrebujemo, in pragmatično urejanje vsega, kar nam nariše nasmeš na obraz.

Japonska Mary Poppins¹

Njen knjižni prvenec je izšel leta 2014 in se še vedno visoko uvršča na lestvice knjižnih uspešnic. Delo je bilo prevedeno v več kot 40 jezikov, po svetu so prodali več kot 8,5 milijona izvodov. Ugledala je luč sveta tudi njena TV-serija na Netflixu, kjer skrbno urejena Marie nudi pomoč posameznikom, ki se ne znajo znebiti nereda. Koliko je Netflix plačal za TV-serijo, ni znano, je pa predvidenih osem epizod pred velikimi in malimi zasloni naletelo na zvesto občinstvo.

Drobna in nasmejana Japonka se v vsaki epizodi v velikem črnem

kombiju in ob spremstvu prevajalke pripelje k družini ter ji pomaga pospraviti in organizirati dom. Vsaki družini, ki jo obišče, obljubi, da bodo svoj dom pospravili le enkrat ter z metodo konmari dosegli trajne rezultate.

Za njen tretji priročnik, ki naj bi prišel na knjižne police v doglednem času, so se na dražbi potegovala številne založniške hiše. Pri nastanku dela *Veselje na delu: umetnost pospravljanja vam bo spremenila kariero* je danes 34-letna Marie Kondo sodelovala s Scottom Sonensheinom, profesorjem menedžmenta z vodilne ameriške raziskovalne ekonomske univerze Rice. Delo bo izšlo pri založbi *Little, Brown Book Group*, kjer so za nasvete izpod peresa japonske gurujke pospravljanja plačali sedemestno številko.

Z metodo konmari do urejenega življenja

Konmari ni le niz pravil, temveč zahteva od posameznika, da ko renito spremeni način razmišljanja ter življenja. Železno pravilo pospravljanja je, da se je treba znebiti vsega, kar nam ne vzbuja radosti. Merilo izločanja je občutek veselja – če nas posamezna stvar ne navda z radostjo, jo preprosto zavržemo. Najlaže je začeti z ob-

lačili, svetuje, nato se počasi dokoplujemo do knjig, dokumentov in papirjev ter si za konec pustimo najtežjo nalogo razvrščanja spominkov. »Med pospravljanjem je pomembno, da na stvari s svojimi dlanmi prenesete ljubezen,« je le eno izmed vodil uspešne Japonke, ki že načinu zlaganja pripisuje velik pomen.

Sestavni del moderne družbe je potrošništvo, saj je usmerjena k nenehni uporabi in kopičenju materialnih dobrin. Z globalno dostopnostjo in množično proizvodnjo stvari izgubljajo pomen, metoda konmari pa uči, kako do zasebne lastnine razviti spoštljiv odnos. Diskurz potrošništva je na Japonskem vpet v drugačen okvir, saj je deželna vzhajajočega sonca močno prepletena s tradicijo, ki temelji na krepostih, kot so marljivost, varčnost, ponižnost in spoštovanje.

Pospravljanje kot motnja?

Problematiziranja neurejenega načina življenja so se v preteklosti lotile številne resničnostne oddaje, ki si želijo prikazati, kako posameznik lahko razvije destruktiven odnos do materialnih stvari. V uvodnih prizorih so prikazani ljudje, ki živijo v prenatrpanih stanovanjih ter se utapljuje v krami.

Za grozljivimi prizori tiči patološki razlog: osebe se večinoma spoprijemajo s ponavljajočimi se težavami, ki nastopijo, ko želijo doseči ugodje. Zaradi kopičenja neuporabnih stvari izgubijo nadzor nad življenjem. Na materialne stvari so čustveno navezani in se ne morejo ločiti niti od neuporabnih stvari, saj vsemu pripisujejo edinstveno vrednost.

Po drugi strani lahko tudi posravljanje preraste v motnjo, ki posameznika vsakodnevno ovira ter bistveno vpliva na kakovost njegovega življenja. »Motnja se razvije, ko posameznik z različnimi načini blaži tesnobo, ki se pojavi ob obsesijah. Če preneha to vedenje, bo tesnoba narasla, zato vedenje ponavlja, kar ovira njegovo funkcioniranje,« je pojasnila Nuša Klinar, psihologinja iz centra

za psihološko svetovanje Persona. Obsesivno-kompulzivna² motnja je četrta najpogostejša anksiozna³ motnja, ki se lahko pojavi v poljubni starosti. Za njen razvoj so po besedah Nuše Klinar bolj dovzetni ljudje s pretirano izraženi osebnostnimi lastnostmi, kot so perfekcionizem, visoki moralni standardi, pretirana odgovornost, samokritičnost ter nizka toleranca negotovosti. ■

Vir: <http://www.delo.si/prosti-cas/dom-in-druzina/posebna-metoda-pospravljanja-ki-je-obnorela-svet-146371.html> [08.05.2023], skrajšano.

Razlaga besed:

- ¹ **Mary Poppins**: glavni lik iz istoimenskega filma/muzikala (1964); Mary Poppins je popolna varuška/vzgojiteljica, ki ima čudežne moči
- ² **kompulziven**: nanašajoč se na ponavljajoče se obnašanje, ki se mu oseba ne more upreti
- ³ **anksiozen**: tesnoben, povezan s strahom

Komentar k nalogi za kompenzacijski izpit

Tema:	Metoda pospravljanja
Situacija:	<u>Povod:</u> sodelovanje na delavnici o vplivih influencerk in influencerjev ter socialnih omrežij <u>Vloga:</u> govornica/govornik ob zaključku delavnice <u>Naslovniki:</u> udeleženke in udeleženci delavnice
Izpolnitev naloge glede vsebine:	
Jedrno sporočilo (jedrna sporočila) priloženega besedila/ priloženih besedil:	Metoda pospravljanja Marie Kondo omogoča urejeno življenje: odstranjevanje tistega, česar ne potrebujemo, in pragmatično urejanje vsega. Kondo doživlja s svojo metodo velike uspehe. Pospravljanje se lahko spremeni v motnjo – s kopičenjem stvari ali neprestanim pospravljanjem.
Možnosti za delovno nalogo 1: Povzemite ...	Z metodo pospravljanja konmari, ki jo širi Japonka Marie Kondo, je mogoče urediti tudi svoje življenje. S tem da se znebimo odvečnih in neuporabnih stvari, lahko zaživimo novo življenje. S potrošništvom lahko izgubimo odnos do stvari, na kar tudi opozarja. S knjigami in nastopom na spletnih kanalih doživlja veliko uspeha. Pospravljanje je lahko tudi motnja, kakor pojasnjuje psihologinja, saj lahko pride do kopičenja stvari ali pa do obsesivnega/pretiranega pospravljanja.
Možnosti za delovno nalogo 2: Opišite ...	Načelo metode Marie Kondo je: odstrani tisto, kar ni potrebno, in vse koristno uredi. Konmari zahteva, da spremenimo in uredimo življenje in razmišljanje. Njeno železno pravilo je, da se moramo znebiti vsega, česar ne potrebujemo. Odstranjevanje vzbuja nov občutek olajšanja in veselja. Zavržemo lahko oblačila, knjige, spominke. Meni, da s potrošništvom izgubljammo odnos do stvari. S tem, da se ločujemo od stvari, odkrijemo, da so manj pomembne. Lahko razvijamo tudi bolj spoštljiv odnos do predmetov. Na Japonskem pa verjetno ta metoda bolj odmeva, saj tam veljajo druge tradicije kot pri nas.
Možnosti za delovno nalogo 3: Analizirajte ...	Besedilo v uvodu predstavi Marie Kondo, v osrednjem delu sta predstavljeni njena metoda ter knjižna uspešnica, prav tako pa tudi predstavljanje po vseh medijskih kanalih. Podrobneje so opisani koraki, kako uresničiti njeno metodo. Na koncu je s pomočjo razlage psihologinje opisan problem pospravljanja kot motnje. V besedilu je veliko tujk, lastnih poimenovanj in naslovov.

	■ <u>Imena</u>: Marie Kondo, Nuša Klinar, Scott Sonenshein, univerza Rice, založba <i>Little, Brown Book Group</i>, psihološko svetovanje Persona, metoda konmari, naslov knjige <i>Veseljje na delu: umetnost pospravljanja vam bo spremenila kariero</i>, tv-serija, Netflix ■ <u>Tujke so na primer</u>: gurujka, metoda, pragmatično, epizoda, kombi, organizirati, menedžment, ekonomska univerza, dokument, moderen, materialen, globalen, diskurz, problematiziranje, destruktiven, patološki, obsesija, funkcioniranje, psihologinja, psihološko, obsesivno-kompulziven, anksiozen, perfekcionizem, moralen, standard, toleranca, samokritičnost, toleranca ■ <u>Pojavljajo se tudi ustaljene besedne zveze</u>: železno pravilo, resničnostna oddaja, rana mladost, knjižna uspešnica, blagovna znamka, ugledati luč sveta, veliki in mali zasloni, izpod peresa, globalna dostopnost, množična proizvodnja, dežela vzhajajočega sonca
Možnosti za delovno nalogo 4:	Govor v delavnici <i>individualna obdelava</i> ■ ustrezna zgradba govornega prispevka ■ uporaba v dialoškem delu navedenih vsebin in refleksija o njih ■ stvarna pravilnost ■ logika argumentov ■ vsebinska in jezikovna usmerjenost k naslovniku ■ situaciji ustrezno izražanje Govorni nastop predstavlja metodo, ki jo je razvila Marie Kondo konmari. <i>Kandidatka/kandidat po svoji izbiri oceni, ali so predlagane točke metode smiselne in koristne.</i> <i>Kandidatka/kandidat predstavi svoje izkušnje ob pospravljanju, ali se lahko loči od stvari, ali shrani spominke itd.</i> <i>Kandidatka/kandidat poziva poslušalstvo, naj uresniči metodo konmari. S tem se spremeni tudi pogled na življenje, ki je bolj urejeno.</i>

Beurteilungsraster zur Kompensationsprüfung der standardisierten Reife- und Diplomprüfung in der Unterrichtssprache

Kompetenzbereich	Teilkompetenzen	nicht erfüllt	das Wesentliche überwiegend erfüllt	das Wesentliche zur Gänze erfüllt	über das Wesentliche hinausgehend erfüllt	weit über das Wesentliche hinausgehend erfüllt
(K1) Aufgabenerfüllung aus inhaltlicher und struktureller Sicht Anforderungsbereich 1 <i>(Reproduktion, Reorganisation und Transfer)</i>	kann Informationen, Standpunkte und Meinungen aus der Textbeilage/ den Textbeilagen ermitteln, strukturiert zusammenfassen bzw. einander gegenüberstellen kann Aufbau bzw. Argumentationslinien der Textbeilage(n) identifizieren und gegebenenfalls anhand von Textbelegen erläutern kann Merkmale bzw. die Intention(en) der Textbeilage(n) identifizieren und Textbelege dafür finden kann sprachliche bzw. literaturästhetische Besonderheiten der Textbeilage(n) identifizieren, analysieren und deren Wirkung bzw. Funktion beschreiben					
Aufgabenerfüllung aus inhaltlicher und struktureller Sicht Anforderungsbereich 2 <i>(Reflexion und Problemlösung)</i>	kann Meinungen, Argumente bzw. Argumentationslinien der Textbeilage(n) reflektieren und bewerten bzw. Interpretationshypothesen formulieren und anhand von Textbelegen begründen kann eine eigenständige Position zum Thema der Textbeilage(n) argumentativ überzeugend formulieren bzw. zu gesellschaftlichen, kulturellen, politischen und wirtschaftlichen Phänomenen treffsicher Stellung nehmen und diese bewerten kann themenbezogenes Sachwissen aktivieren, anwenden und gegebenenfalls Bezüge zu eigenen Erfahrungen und Werthaltungen herstellen kann mindestens drei Minuten zusammenhängend monologisch zum vorliegenden Thema sprechen					
(K2) Aufgabenerfüllung hinsichtlich Stil, Ausdruck und normativer Sprachrichtigkeit	kennt Sprachnormen und kann diese korrekt anwenden kann relevante Fachbegriffe anwenden und zeigt Varianz in Wortwahl und Satzbau kann adressaten- und situationsangemessen formulieren kann in Bezug auf die Textbeilage(n) eigenständig formulieren					

Korrektur- und Beurteilungsanleitung

1 Erläuterungen zum Beurteilungsraster zur Kompensationsprüfung in der Unterrichtssprache

Die gesetzliche Regelung sieht vor, dass der Prüferin/dem Prüfer und der Beisitzerin/dem Beisitzer bei der Beurteilung des Prüfungsgebiets eine gemeinsame Stimme zukommt. Daher sollten stets beide den Beurteilungsraster erhalten, der der Angabe für Prüfer/innen beiliegt.

Die Beurteilung einer Kompensationsprüfung in der Unterrichtssprache **muss** unter Verwendung des standardisierten Beurteilungsrasters erfolgen.

1.1 Aufgabenstellung

Jede Aufgabenstellung ist in mehrere Teilaufgaben gegliedert, die **alle** von der Kandidatin/vom Kandidaten zu bearbeiten sind.

1.2 Kompetenzbereiche

Der Beurteilungsraster ist in zwei Kompetenzbereiche gegliedert, die dem Beurteilungsraster der standardisierten Klausur entsprechen:

- **K1: Aufgabenerfüllung aus inhaltlicher und struktureller Sicht**
 - Anforderungsbereich 1: *Reproduktion, Reorganisation und Transfer*
 - Anforderungsbereich 2: *Reflexion und Problemlösung*
- **K2: Aufgabenerfüllung hinsichtlich Stil, Ausdruck und normativer Sprachrichtigkeit**

1.3 Notenfindung

Beurteilt werden die beiden Kompetenzbereiche **Aufgabenerfüllung aus inhaltlicher und struktureller Sicht** (jeweils bezogen auf die beiden Anforderungsbereiche) sowie **Aufgabenerfüllung hinsichtlich Stil, Ausdruck und normativer Sprachrichtigkeit**.

Jeder dieser beschriebenen Kompetenzbereiche muss in Summe (der Teilkompetenzen) positiv bewertet werden, um zu einer positiven Beurteilung der Kompensationsprüfung zu gelangen.

Wenn bei einer Prüfung **einer** der Kompetenzbereiche (K1 oder K2) nicht „überwiegend“ erfüllt ist, ist die Prüfung mit „Nicht genügend“ zu beurteilen.

Die Prüfung ist mit „Genügend“ zu beurteilen, wenn beide Kompetenzbereiche zumindest „überwiegend“ erfüllt sind.

Die Prüfung ist mit „Befriedigend“ zu beurteilen, wenn beide Kompetenzbereiche „zur Gänze“ erfüllt sind. Einzelne „überwiegend“ erfüllte Teilkompetenzen können durch „über das Wesentliche hinausgehend“ und „weit über das Wesentliche hinausgehend“ erfüllte Leistungen ausgeglichen werden.

Mit „Gut“ oder „Sehr gut“ ist eine Prüfung zu beurteilen, wenn die Teilkompetenzen der Kompetenzbereiche jeweils mehrheitlich „über das Wesentliche hinausgehend“ erfüllt oder „weit über das Wesentliche hinausgehend“ erfüllt sind.

Werden alle zwei Kompetenzbereiche positiv (= „überwiegend“ und darüber) bewertet, könnte sich eine Zwischennote ergeben. In diesem Fall liegt es im Ermessensbereich der Prüferin/des Prüfers, ob die bessere oder die schlechtere Note gegeben wird. Für diese Entscheidung ist die Aufgabenerfüllung in den einzelnen Teilkompetenzen, wie etwa Argumentationsqualität oder stilistische Qualität, noch einmal heranzuziehen.

1.4 Zur Spaltenbezeichnung des Beurteilungsrasters

Die Attribute der Spalten „das Wesentliche überwiegend erfüllt“ („die nach Maßgabe des Lehrplanes gestellten Anforderungen in der Erfassung und in der Anwendung des Lehrstoffes sowie in der Durchführung der Aufgaben in den wesentlichen Bereichen überwiegend erfüllt“), „das Wesentliche zur Gänze erfüllt“ („in den wesentlichen Bereichen zur Gänze erfüllt“, „merkliche Ansätze zur Eigenständigkeit“), „über das Wesentliche hinausgehend erfüllt“ („in über das Wesentliche hinausgehendem Ausmaß erfüllt“, „merkliche Ansätze zur Eigenständigkeit“, „bei entsprechender Anleitung die Fähigkeit zur Anwendung [des] Wissens und Könnens auf [...] neuartige Aufgaben“) und „weit über das Wesentliche hinausgehend erfüllt“ („in weit über das Wesentliche hinausgehendem Ausmaß erfüllt“, „deutliche Eigenständigkeit“, „die Fähigkeit zur selbständigen Anwendung [des] Wissens und Könnens auf [...] neuartige Aufgaben“) entsprechen den Notendefinitionen der Beurteilungen mit „Genügend“, „Befriedigend“, „Gut“ und „Sehr gut“ in der Verordnung zur Leistungsbeurteilung (vgl. § 14 LBVO). Wichtig ist, dass die Beurteilung der Prüfung entsprechend dem Abschnitt 1.3 erfolgt.

2 Gesamtbeurteilung

Da sowohl die von der Kandidatin/vom Kandidaten im Rahmen der Kompensationsprüfung erbrachte Leistung als auch das Ergebnis der Klausurarbeit für die Gesamtbeurteilung herangezogen werden, kann die Gesamtbeurteilung nicht besser als „Befriedigend“ lauten.